

LİBYA, MISIR VE TUNUS DEVRİMLERİ.. BU İKİ ÖRNEK ÜZERİNDEN İÇ DİNAMİK-DIŞ DİNAMİK İLİŞKİSİ...

Münir Aktolga
Mart-2011
www.aktolga.de

İÇİNDEKİLER

<u>GİRİŞ.....</u>	<u>1</u>
<u>ÖNCE, İÇ VE DIŞ DİNAMİK NEDİR ONU GÖRELİM:.....</u>	<u>2</u>
<u>DEVİRİM'E GELİNCE.....</u>	<u>3</u>
<u>ŞİMDİ SIRA, ORTADA HENÜZ GÖRÜNÜRDE BİR SONUÇ-DOĞAN BİR ÇOCUK- OLMADIĞI HALDE, TUNUS VE MISIR'DA GELİŞEN SÜRECİN NEDEN DEVRİMCİ BİR SÜREÇ OLDUĞUNUN AÇIKLANMASINA GELDİ.....</u>	<u>4</u>
<u>TEKRAR İÇ VE DIŞ DİNAMİKLERİN KARŞILIKLI ETKİLEŞİMİ ÜZERİNE VE LİBYA DENEYİMİ.....</u>	<u>5</u>
<u>PEKİ TÜRKİYE NE DİYOR.....</u>	<u>7</u>

GİRİŞ

Aşağıdaki anekdotu Nazlı Ilıcağın Sabah'taki köşesinden almıştım. Daha önce bir kere daha kullandım galiba, ama, konuyla ilişkisi açısından burada bir kere daha anlatıyorum:

Adamın biri pencereden balkondaki kuş yuvasında yumurtadan çıkmaya çalışan yavruyu seyrediyormuş. Önce yumurtanın kabukları çatlamış, sonra da kırılan kabukların arasından yavru kuşun gagasının ucu görünmüş. Derken, kabuk biraz daha parçalanınca da kafa çıkmış ortaya. Yavru kuş çırpındıkça kabuk biraz daha parçalanıyor, yavru, artık kendisi için bir hapisane haline gelen o kabuklardan biraz daha kurtuluyormuş. **Ama bir noktaya gelince süreç duruvermiş sanki! Yavru kuşun kanatları yumurtanın kabuklarına takılmış kalmış! Zavallı kuş ne kadar çırpınsa da boşuna, bir türlü kanadını kurtaramıyormuş o kabuklardan!..Bir süre sonra, olayı penceresinden seyretmekte olan adam dayanamamış artık. "Sürecin yavru açısından tehlikeli bir boyut almaya başladığını" düşünmüş. Ve gitmiş balkona, eliyle takılan o kabukları temizleyerek yavru kuşu "kurtarmış"!..**

Aradan epey zaman geçmiş..Yavru kuşu kurtaran adam her gün gene penceresinden yuvayı gözleyerek onun gelişmesini izliyormuş..Derken kuş büyümüş, tüylenmiş-kanatlanmış.. Artık yakında uçar gider diye düşünüyormuş adam..Ama kuş bir türlü uçup gitmiyormuş. Adam huylanmış, biraz daha beklemiş! Kuş gene uçmuyor! Sonra, birgün gene yuvayı gözlerken bakmış annesi onu yuvadan aşağıya doğru itiyor. Adam şaşırılmış! Düştü düşecek derken kuş yuvadan aşağıya düşüvermiş!. Hemen koşmuş bizim kurtarıcı aşağıya ve yerden almış zavallı kuşu..Kuş ölmüş tabi o kadar yüksekte düşünce!

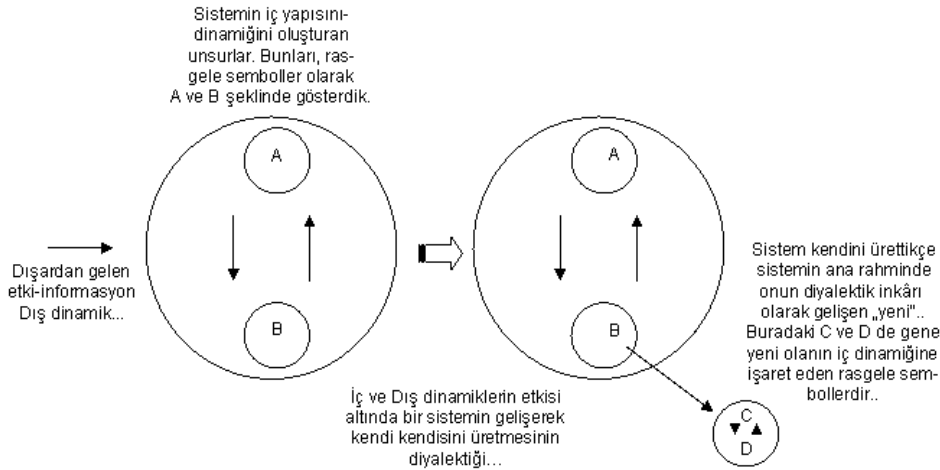
Neden diye düşünmüş adam! Neden uçamadı da yere çakıldı zavallı kuş diye düşünmüş!

Annesi onu-yavru kuşu neden yuvadan atmıştı acaba? O kadar gelişmiş bir görünüme sahip olduğu halde zavallı yavru neden uçamamıştı da yere çakılarak ölmüştü? Bütün olup bitenleri yeniden düşünmüş.. Zavallı kuşu yumurtadan çıkarken kabuklardan nasıl kurtardığını hatırlamış!

Sonra; birden irkilmiş ve bütün olup bitenler gözünün önünde canlanıvermiş! Yavru kuşun yumurtadan çıkarken yaptığı o çaba onun içinde bulunduğu gelişme sürecinin bir parçasıymış meğer!. O, "kurtarıcı" olarak kabukları kırıp kuşu kurtardığını sanırken, bilmeden onun içinde bulunduğu gelişme sürecinin önüne geçiyor, hızlandıracağı derken onu-süreci engelliyormuş. O an için kabukları kırarak kuşu kurtardığını sanırken, meğer o farkında olmadan daha sonra onun uçamamasının da nedeni oluyormuş¹!..

ÖNCE, İÇ VE DIŞ DİNAMİK NEDİR ONU GÖRELİM:

Toplumunu gene bir sistem-bir bilgi işlem sistemi olarak ele alarak, iç ve dış dinamiklerin etkisi altında onun kendi kendini nasıl ürettiğini-geliştirdiğini görmeye çalışıyoruz:

Yukardaki şekle dikkat edin: Kendi iç dinamikleriyle bir AB sistemi olarak ifade ettiğimiz herhangi bir nesnenin (bu, herşey olabilir, bir toplum, bir insan, içinden o yavru kuşun çıktığı bir yumurta vb..) çevreyle etkileşim içinde kendi kendini nasıl ürettiğini-varolduğunu- (ve de tabii, kendini inkâr ederek nasıl yok olduğunu) gösteriyor bu grafik..Çevreden gelen etki-informasyon sistemin içine alındığı zaman, bu, bir hammadde olarak sistemin içindeki bilgiyle (bu bilgi-sistemin "bilgi temeli"-sistemin içinde, A ve B arasındaki ilişkilerle kayıt altında tutulmaktadır) değerlendirilerek işlenince, o an hem bir ürün elde edilmiş olur, ama hem de, buna bağlı olarak, sistem kendi varlığını-nefsini üreterek kendi inkârını da yaratır..Yani, her ürün, aynı zamanda, sistemin kendi içinde gelişmekte olan yeninin inşası sürecine konulan bir tuğladır da...

Dikkat edin! Burada "dışardan gelen bilgi"-yani dış dinamiğin sistem üzerine etkisi- sadece, sistemin içinde değerlendirilerek işlenilmesi gereken bir hammaddedir.

¹ Bu anekdotu Libya örneğini açıklamak için buraya aldım; ama tabii, Libya'nın kurtarıcıları o adamdan farklı olarak ne yaptıklarının pekala bilincindedir!..Örneğin, bir Sarkozi'nin sadece Libya halkını kurtarmak için çaba sarfettiğini düşünmek için biraz saf olmak gerekiyor!..

Bu nedenle, dış dinamik hiçbir zaman iç dinamiğin yerini alamaz! Yani öyle, hazırlop yaşam-dış unsur aracılığıyla kendi kendini üretme-varolma- diye birşey yoktur! Eğer dış dinamik iç dinamiği galebe çalarsa, yani dışardan gelen etki sistemi yönlendirmeye başlarsa, o zaman bu başka birşey olur! Bu durumda sistem, dış dinamiğin etkisiyle sürüklenmeye başlar. Bu etkinin cinsine göre tabii!. Eğer sistem buna karşı bir reaksiyon yaratarak bir denge kuramazsa, bu, sistemi parçalanmaya-fiziki olarak yok olmaya kadar da götürebilir.

DEVİRİM'E GELİNCE

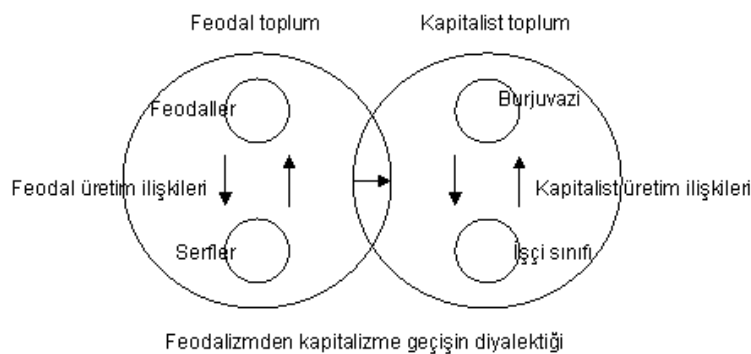
Devrim olayını Mısır Devrimi'yle ilgili daha önceki çalışmada şöyle açıklamışız:

Şu satırlar "Komünist Manifesto'dan: "Burjuvazinin kendisini onlara dayanarak güçlendirdiği üretim ve değişim araçları, feodal toplum içerisinde yaratılmışlardır. Bu üretim ve değişim araçlarının gelişiminin belirli bir aşamasında, feodal toplumun üretimde ve değişimde bulunduğu koşullar, tarımın ve imalat sanayiinin feodal örgütlenmesi, tek sözcükle, feodal mülkiyet ilişkileri, gelişmiş bulunan üretici güçlere artık ayak uyduramaz hale geldiler; bir o kadar ayakbağı oldular. Bunlar kırılmalydılar; kırıldılar"(bunu, o yumurtanın kabuklarının kırılarak yavru kuşun doğması olayı gibi düşünün)..

Feodal toplumdaki kapitalist topluma geçiş süreci böyle ele alınır-açıklanır Manifesto'da. Şimdi önce, burada biraz durarak bütün bu söylenenleri daha iyi anlamaya çalışalım:

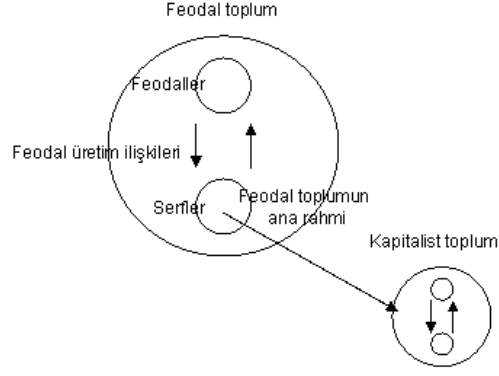
Ortada „feodal toplum“ adını verdiğimiz, kapitalizm öncesi bir toplum var. Bir sistem (bir AB sistemi) olarak ele aldığımız zaman, feodal üretim ilişkileriyle birbirlerine bağlı olan iki sınıftan (feodaller ve serfler) oluşan bir toplumdur bu. Öyle ki, bu iki sınıf birbirlerinin varlık şartıdır, biri olmadan diğeri de varolamaz yani; feodal üretim ilişkileri içinde birbirlerini yaratarak varolurlar bunlar.

Sonra, bu sistemin içinde, bir başka üretim ilişkisine denk düşen başka bir sistem gelişmeye başlıyor: İşçi sınıfı ve burjuvaziden oluşan kapitalist sistem. Kapitalist üretim ilişkileriyle birbirlerine bağlı olan, birbirlerini yaratarak, birbirlerinin varlık şartı-yaratıcısı-olarak gerçekleşen bu iki sınıfın oluşturduğu yeni bir sistemdir bu. Bütün bunları şöyle gösterelim:

Bu tabloya bir noktayı daha ilave etmek gerekiyor aslında:

„Ortaçağın serflerinden, ortaya, ilk kentlerin ayrıcalıklı kentlileri çıktı. Bu kentlilerden de burjuvazinin ilk ögeleri gelişti“ deniyor ya Manifesto'da bundan sadece burjuvalar anlaşılır, ama bu, burjuvazinin kentin egemen sınıfı olmasındandır, yoksa işçi sınıfı da gene aynı sürecin içinde ortaya çıkıyor o „kentlerde“. Kente doluşan feodal toplumun serflerinden oluşuyor onlar da.. Şöyle gösterelim:

Burada altının çizilmesi gereken en önemli nokta şudur: Feodal toplum ve kapitalist toplum iki ayrı sistemdir-toplum biçimidir- İki ayrı üretim ilişkisidir bunları karakterize eden. Ve dikkat ediniz, feodal toplumdaki serflerin feodalleri altetmesiyle geçilmiyor! Feodallerle serfler-köylüler-arasındaki sınıf mücadeleleri, en fazla, sistemin kendi içindeki „köylü savaşlarına“ neden oluyor. Evet bunlar da önemlidir. Feodal kabuğun çatlamasında bunlar da önemlidir, ama tarihte köylü ayaklanmalarıyla kapitalizme geçildiği de hiç görülmemiştir! Çünkü kapitalizm, feodallerin karşıtı bir sınıf olan köylülerin feodal sömürden kurtulmak için feodalleri zorla altederek iktidara egemen oldukları bir toplum değildir!. Ayrı bir üretim biçimi-ilişkisidir onu karakterize eden, ki o da eski-feodal-toplumun içinde onun diyalektik inkârı olarak gelişir. Yeni toplumu inşa edecek olan sınıflar da bu sürecin ürünü olacaklardır.

Gene bu çalışmada, Mısır ve Tunus'ta olanları ise şöyle açıklamışız:

**ŞİMDİ SIRA, ORTADA HENÜZ GÖRÜNÜRDE BİR SONUÇ-DOĞAN BİR ÇOCUK-
OLMADIĞI HALDE, TUNUS VE MISIR'DA GELİŞEN SÜRECİN NEDEN DEVRİMCİ
BİR SÜREÇ OLDUĞUNUN AÇIKLANMASINA GELDİ..**

Peki, madem ki devrim ana karnında olgunlaşan çocuğun doğması olayıdır, bu durumda Tunus'ta başlayarak Mısır'da doruk noktasına ulaşan başkaldırıyı-isyani bir devrim olarak nitelendirebilir miyiz? Çünkü görünen o ki, henüz daha ortada doğan bir çocuk falan yoktur! Evet açık, bu bir halk hareketidir, varolan statükoyu sarsan, hatta onu parçalayan bir isyandır, yani bir doğum olayıdır bu, ama, ortada henüz doğan bir bebek, bir çocuk olmadığı için bu haliyle buna bir devrim diyebilir miyiz? Tarihte böyle, daha sonra kaybolup giden birçok isyan, kabaran dalgalar, halk hareketleri yok mudur.. Bugün olup bitenleri bunlardan ayıran nedir, neden bir devrim hareketidir bu; doğmamış bebeğin ismini koymakta acele etmiş olmuyor muyuz bu durumda!..

Bugün, „gelişmekte olan ülkeler“ dediğimiz ülkeler, yakın geçmişin sömürge-yarı sömürge ülkeleridir. Bunlar, şu ya da bu şekilde „bağımsızlıklarını“ elde ettikten sonra, bu sefer de, emperyalist ülkeler arasındaki dengelerden yararlanarak iktidarı elinde tutan “ulus devlet yaratıcısı” (bu anlamda „ulusalci“) bürokratik elit bir tabakanın-devlet sınıfının- yönetimi altına giren, üretici güçlerin gelişmesinin adeta dondurulduğu, kısır bir döngünün içinde debelenip duran ülkelerdir. Öyle ki, „ulusal bağımsızlığı temsil ettiğini“ iddia eden iktidardaki devlet sınıfı, buralarda artık ülkedeki üretici güçlerin gelişmesini engelleyen başlıca unsur haline gelmiştir. „Ulus-devlet“, kapitalist-burjuva devlet demek olduğu halde, „ulusal bağımsızlıkçı“ bu devlet sınıfı, ülkede kendisinden bağımsız bir burjuva sınıfının gelişmesini bile engellemektedir. Devletçilik, devlet mülkiyeti, bu, mülkiyete tasarruf yetkisine sahip antika devlet kalıntısı bürokratlarla-devlet sınıfıyla- özdeşleştiği için, bunlar kendilerini sıkı

„devletçiler“ olarak ilân etmişler, ülkede oluşturdukları devlet tekelciliğiyle özel sektörün, bireysel kapitalistlerin yolunu tıkar hale gelmişlerdir.

İşte, globalleşme süreciyle birlikte bu kabuklar parçalanıyor artık. Gelişmekte olan ülkelerin iç dinamiğini donduran o “ulusalcı” kalıplar kırılıyor. Burjuva yaratma politikasıyla kendisine bağlı devletçi bir burjuvazi yaratarak iç pazarı bunlara peşkeş çeken devlet sınıfı, globalleşme süreciyle birlikte dışa açılarak, dışarıya mal satarak gelişen yeni tipte bir burjuvazi tarafından kuşatılıyor. Demokrasi, insan hakları, şeffaflık diyerek, yıllardır baskı altında tutulan halkı da arkasına alan bu yeni burjuvalar varolan dış dinamiği de-globalleşme sürecini de-arkalarına alarak statükoya karşı direniyorlar. Bugün Arap ülkelerinde olup bitenlerin özü budur. Türkiye’de AK Parti’yi doğuran sürecin özü de budur aslında. AK Parti’nin de kurulduktan çok kısa bir süre sonra iktidara geldiği unutulmasın. Ve o zaman bu da herkes için bir “sürpriz” olmuştu!. Yani kimse beklemiyordu böyle bir şeyi! Bugün Arap ülkelerinde olan da bundan farksızdır. Çünkü, bütün bu ülkelerde de statüko şimdiye kadar gözle görülür bir muhalefet odağının oluşmasına imkân tanımamıştır.

1945’ler Türkiye’sini düşününüz! “Dörtlü Takrir’i” vererek daha sonra DP’yi kuran o kadroyu düşününüz. O zamana kadar bütün bu insanların hepsi de varolan devlet partisinin-CHP’nin-içindeydiler. Başka yolu yoktu çünkü. Bir TCF ve Serbest Fırka deneylerinin sonunun ne olduğunu herkes görmüştü. Bu nedenle, muhalefet ancak (tıpkı elmanın içindeki o kurt gibi!) varolanın içinde gelişebilirdi. Bu durumda ise, dışardan bakınca elbette ki birşey görmek mümkün değildi. Bugün Arap ülkelerinde olan da bundan farklı değildir.

İşte Türkiye bunun için bir örnektir. Özal’la birlikte globalleşme sürecine dahil olarak içerdeki devlet sınıfı tekelini kıran halkımız bugün artık harikalar yaratarak başkalarına da örnek olabilecek bir model ülke yarattı.

TEKRAR İÇ VE DIŞ DİNAMİKLERİN KARŞILIKLI ETKİLEŞİMİ ÜZERİNE VE LİBYA DENEYİMİ..

Ancak, Mısır ve Tunus’ta olanları iyi anlamak lazım! Evet, bu ülkelerde yaşanan devrimci süreçler dış dinamik olarak globalleşme sürecinin yarattığı alana-“ağa” bağlı olarak gerçekleşen, 21.yy’a özgü yeni tipten devrimlerdir. Daha önce, bir facebook’un, bir twitter’in, bir google’nin bu derecede önemli rol oynadığı başka örnekler yoktur önümüzde. Ama, dikkat ederseniz burada da gene işin özünün-diyalektiğinin değişmediğini, aynı kaldığını görürsünüz. Globalleşme sürecine bağlı olarak etkide bulunan bütün o süreçler gene iç dinamiklerce değerlendirilerek işlenen birer etken-faktör-hammadde olarak rol oynamışlardır buralarda da. Devrim sürecini yoğurarak üreten bizzat buralardaki halk kitlelerinin kendisidir. Bunun altını çiziyorum. Yani buradan, Ahmet Altan’ın dediği gibi, globalleşme çağında artık tek ülkelerin iç dinamiklerinin öneminin kalmadığı, herşeyi dış dinamiğin belirlediği sonucu çıkmaz: Şöyle diyor Ahmet Altan Taraf’ta:

“Dünya, yavaş yavaş, o uzay filmlerindekine benzer bir gelişmeye doğru yol alıyor. O filmlerde, “dünya” uzaydaki diğer güçlere karşı “bütünlüklü” bir güçtür. Kendi içindeki çatışmalar bitmiştir. Dünyanın, uzaydaki “düşmanlarla” ya da “dostlarla” ilişkileri anlatılır. Yaşadıklarımıza baktığınızda o yönde ilerlediğimizi görürsünüz. Dünya, artık “sınırları” siliyor, sınırsız, bütünleşmiş bir yapı olarak hareket ediyor. Yöneticilerin alabildiğine sömürdüğü, yönetilenlerin de alabildiğine acı çektiği o “bağımsızlık” kandırmacası sona eriyor. Dünya eski dünya olsaydı, “bağımsız” Libya’nın “bağımsız” diktatörü kendi halkını canı istediği gibi kesebilir, kimse de karışamazdı. Ama artık öyle değil. Ne Avusturya “faşist” bir yönetimi kurabilecek bağımsızlığa sahip, ne Sırlar canları istediği gibi adam öldürebilecekleri bir bağımsızlıkla davranabilir, ne Mısır sokağa dökülen halkını “bağımsızca” ezebilir, ne de Libya diktatörü “bağımsızlığın” tadını cinayetler işleyerek çıkarabilir. Bağımsızlık kisvesi altında

insanlara eziyet etme “özgürlüğü” bitti. Çok uzun yıllar boyunca diktatörlerin bağımsızlığı, insanlara “halkların” bağımsızlığı gibi sunuldu. Yöneticiler insanları öldürdüler ve kimseyi karıştırmadan işledikleri bu cinayetlerle bir de halkın “ne güzel, ne kadar bağımsız” diye övünmesini istediler. Ama artık geçti. Diktatörlerin “güzel günleri” geride kaldı. Eğer bizim 12 Eylül darbesi bugün olsaydı Kenan Evren gençleri öyle asamazdı, 27 Mayıs bugün olsaydı askerler politikacıları darağacına göndermezdi. Kaddafi de şimdi “halkını öldürme” özgürlüğüne sahip olmadığını öğreniyor. Hala 1950’lilerde kalan insanlar var, onlar “bağımsızlık” dendiğinde “batılı emperyalistlere” karşı verilen mücadeleleri hatırlıyorlar. O zamanlar, batılılar için “ucuz hammadde” bulmak önemliydi. Hem o hammaddeyi ucuza almak, hem de o hammaddenin sahiplerinin o malı “işleyip” satacak bir gelişmeye ulaşmasını önlemek için “gelişmemiş” ülkeleri ezerler, bunun için de kendilerine işbirlikçiler bulurlardı. Şimdi, “ticaret” önemli. “Gelişmiş, sınırları olmayan, herkesin her malı kullanacak bir düzeye” ulaştığı bir dünya yaratılıyor onun için. Dünyayı bir insan gibi düşünün. Damarlarından “bilgisayarların, cep telefonlarının, i-pad’lerin” aktığı bir dünya, bu damarların tıkanmamasını sağlamak gerekiyor ilerleyebilmek için. Onun için bu damarları tıkayan” pıhtılar” temizleniyor, dünya tek bir organizma haline geliyor. Libya’dan ya da ona benzer ülkelerden “ucuza petrol” almanın karı, o ülkelerin halklarının gelişip “bilgisayar” müşterisi olmasının getireceği kara kıyasla artık çok küçük kalıyor. Mehmet Altan arada bir yazar, eğer sabun tüccarıysanız bütün dünyanın “yıkınmasını”, temiz olmasını istersiniz, temizlik iki tarafın da çıkarıdır. Bugün, Microsoft ya da Apple şirketlerinin “hammaddeye” ihtiyaçları yok, onların hammaddesi “bilgi ve zeka” ama onların, ürettikleri aletleri kullanabilecek düzeye erişmiş müşterilere ihtiyaçları var, onun için de bütün dünya insanların gelişmesini istiyorlar. Yaşadığımız gelişmenin “ekonomik” temeli bu. Bu temel, kendi felsefesini, ahlakını, ölçülerini de yaratıyor. İnsanlar geliştikçe, birbirlerini “diktatörlerin” pençesine bırakmamanın gerekliliğini fark ediyorlar, sadece “çıkar” nedenleriyle değil, yeni dünyanın vicdaniyla da baskılara karşı çıkıyorlar. Bağımsız devletler çağından, bağımlı devletler çağına geçiyoruz, bütün halklar birbirini sahipleniyor. Halkların birbirine sahip çıkacak bir düzeye erişmesi, “din ve ırk” farklılıklarını da ortadan kaldırıyor, Hıristiyan Sırpılarla Avusturyalılar da bu bütünleşmeden nasibini alıyor, Müslüman Kaddafi de. Eski usul emperyalizm çağında, emperyalistler için Kaddafi gibiler çok kıymetliydi, geçenlerde Roni Margueles de yazdı, bir diktatörle anlaşır bütün bir halkın hakkını sömürürdün, zaten onun için Kaddafi gibiler o kadar uzun işbaşında kaldı. Ama şimdi “insan” hammaddeden, halk diktatörden kıymetli. Onun için her halk ayaklanması dünyadan destek buluyor. Onun için her halk ayaklanması, insanları ezmek isteyenler için kuşku ve acı yaratıyor” (Taraf Gazetesi).

Hay Allah! Ben şimdi nasıl eleştireyim Ahmet’i burada! O kadar güzel ve doğru şeyler ki söyledikleri, ilk bakışta sanki aynı şeyleri söylüyoruz!

Aslında en baştaki o anekdotu bunun için anlatmıştım. Olay şu: Ahmet diyor ki, madem ki artık globalleşmeyle birlikte sınırlar kalkıyor (biz kalkıyor diyoruz ama o artık kalktı diyor, yok farzediyor sınırları!), dünya tekleşmeye doğru gidiyor (bu süreci mutlaklaştırıyor), o halde, bundan böyle belirleyici olan, tek tek toplumların iç dinamikleri değildir. Herşeyi çekip çeviren bizzat o global sürecin kendisidir..

Doğrularla yanlışların nasıl olupta bu kadar içiçe olabildiği başka bir örnek bulmak herhalde zordur!. Evet bugün artık belirleyici olan globalleşme sürecidir. Dış dinamiğin etkisi her zamankinden daha fazladır. Bu noktada Ahmet’le aynı görüşteyiz. Ama buradan artık iç dinamiğin rolünün kalmadığı sonucu çıkmaz ki! Evet, o google, facebook, twitter, o global bilgi akışı olmasaydı Mısır’da ve Tunus’ta bu kadar kısa zamanda bu denli köklü değişimlere varamazdı süreç; ama buradan, Mısır ve Tunus’un iç dinamiklerini küçümseme, hatta yok sayma sonucu çıkmaz ki! Tam tersine, iç dinamiklerin de dış dinamiklerle birlikte evrildiği, bu açıdan işin kolaylaştığı sonucu çıkar. **Unutmayın ki, devrimi yapan, Tahrir Meydanında toplanarak cuma namazı kılan o milyonlardır sonunda!. Yani sadece global etkiler-internet vb. yok bu sürecin içinde. Bunlar hep dışardan gelen hammaddedir. Bu hammaddeyi alarak kendi bilgi temeline göre değerlendirip işleyen**

bir halk da var ortada!.Facebook üzerinden Tahrir Meydanı'ndaki Cuma Namazı'nı örgütleyen, sonra da ayağa kalkan bir halk var!

Peki Libya'da ne oldu? Libya örneği aynen en başta anlattığımız o anekdottaki yumurtadan çıkmaya çalışan kuş örneğine benziyor!. Libya'nın "kurtarıcıları" da, olsa olsa o kuşu kurtarmaya çalışan adam gibi! Libya halkı Mısır ve Tunus örneklerine bakarak onlara özendi, ama kendi gücünü-kapasitesini hiç düşünmedi. Yani, dışardan gelen informasyonları-etkileri kendi bilgi temeliyle-iç dinamikleriyle değerlendirerek kendine göre bir çözüm oluşturma yoluna girmede. Öyle, gaza gelerek, Mısır'da ve Tunus'ta olduğu gibi ayağa kalkıverince bu işin olacağını sandı. Sonra olmayınca, işin özünün farklı olduğunu görünce de zora-silaha başvurdu ve kaybetti! Demek ki Libya örneğinde kuş daha iyice olgunlaşmamıştı o yumurtanın içinde!..

Libya halkının "kurtarıcılarına" gelince. Evet, bunları yumurtanın kabuklarını temizleyerek kuşu kurtarmaya çalışan o adama benzettik ama, bu işin sadece bir yanı. Bir de onların durumdan vazife çıkarmak çabaları var işin içinde!. Örneğin bir Sarkozi'nin hiçte öyle kuşu kurtarmak için iyi niyetle hareket ettiğini söyleyemeyiz². Evet, Ahmet'in dediği gibi dünya değişti, ulusal sınırların kalkması yönünde evriliyor, ama bu bir süreç. Buradan hemen, artık oldu da bitti, dünya tekleşti sonucu çıkmaz! Yeni, eskinin içinde, onunla etle tırnak gibi geliyor. Yani, ulusal sınırların kalkması-globalleşme bugün nasıl objektif bir gerçeklik haline geliyorsa, eskiyi temsil eden o ulusal sınırlar-ulus devlet gerçeği-de bugün halâ ortadadır. Zaten eğer, eski halâ varlığını sürdürmeseydi, yeniyle eskinin mücadelesinden de bahsedemedik o zaman! Ahmet'in hatası, sürecin bir yanını abartarak buradan pratiğe ilişkin son derece vahim sonuçlar çıkarmaktır. Olayın özünü kavramadan onu mekanikleştirmeye kalkarsak ortaya böyle garip-ama vahim-sonuçlar çıkıyor işte!..

PEKİ TÜRKİYE NE DİYOR

Ama bitmedi, peki o zaman işin doğrusu nedir, bu durumda Libya örneğini nasıl değerlendirmek gerekecektir sorusu halâ ortada duruyor:

Libya konusunda en doğru çözümü-ve politikayı-Türkiye üretmiştir. Türkiye diyor ki, "Libya Libyalıdır. Libya'yı kurtarma çabası Libya'yı işgale dönüştürmemelidir. Eğer iş bu yönde gelişirse o zaman ilerde bir de o kurtarıcılardan kurtarmak gerekir Libya halkını. Bu nedenle, kimse gözünü ülkenin tabii kaynaklarına-petrolüne-dikmesin, herkes haddini bilsin. Yardım etmekle kurtarmak ayrı şeylerdir. Bırakın Libya halkı kendi sorununu kendisi çözsün. Bir halkın kurtarıcıya değil yardımcıya ihtiyacı olabilir. Dış unsurlar olarak biz de kendimizi bununla sınırlayalım. Bitti! Burada duracaksınız..Ve Türkiye'de zaten onu yapıyor...Ama bakın Cengiz ne diyor bu konuda. O da Ahmet gibi olayı tamamen dış dinamik açısından değerlendirerek farklı sonuçlara varıyor. Konu önemli olduğu için onun söylediklerini de aynen aktarıyorum:

"Bu kez, yani cumartesi gününden başlayarak Libya üzerinde devam eden gelişmeler karşısında Türkiye'nin 'ofsaytta' kaldığını söyleyebiliriz. En azından ve hiç tartışmasız biçimde Türkiye, 'açmaz'da. Daha önce altını çizerek övdüğümüz, Ortadoğu'daki gelişmelere ilişkin 'moral önderlik' konumu da bir nebze sarsılmışa benziyor. Çünkü, nereden baksanız, Libya'da kendi halkının kanını dökmekte sınır tanımamış, 42 yıllık bir rejime uluslararası meşruiyet altında 'dur' dendiği bir sırada, Türkiye fotoğrafta yok. Fotoğrafta yok, hatta Libya konusunda Arap müttefiklerinin kim olduğu belli değilken, Batılı müttefiklerine 'pürüz' çıkartan, bir nevi 'oyun bozan' görüntüsünde. Bu görüntüsünün, Türkiye'yi Kaddafi'nin gizli ya da 'utangaç müttefiki' konumuna ittiği bile öne sürülebilir. Başbakan Tayyip Erdoğan, Kaddafi güçlerinin üzerine BM Güvenlik Konseyi kararı çerçevesinde hareket eden üç Batılı müttefik ülkenin bombardımanı başladığında Cidde'de yaptığı konuşmada Kaddafi'den yana çıkmadı. "Olaylar başlayınca halkın sesine kulak vermelerini tavsiye ettik. Aynı ilkeli tavrı Libya

² Buradan hemen Sarkozi kötü de diğerleri iyi sonucu çıkmaz!..

konusunda da ortaya koyduk. ‘Libya’da düşen her can bizim canımız’ dedik. Keşke, kimse müdahale etmeden Libya istikametini bulabilseydi. Keşke, Libya bu tür bedelleri ödemedemeyi bulsaydı. Bundan sonrası için Libya’nın kendi iradesiyle geleceğini belirlemesini istiyoruz. Libya’nın bir an önce istikrara kavuşmasını ve askeri müdahalenin bir an önce sona ermesini istiyoruz.” Tayyip Erdoğan’ın retoriği bazen ‘güç’ üretiyor; Gazze bağlamında olduğu gibi, bazen ‘mükemmel bir zamanlama’ ortaya koyuyor; Mısır’daki gelişmeler üzerine yaptığı ve Kahire’nin Tahrir Meydanı’nda anında izlettirilen konuşması gibi. Cidde’de Libya üzerine yaptığı konuşma ise Türkiye’nin Libya’da birdenbire ‘devre dışı’ kalmasını yansıtan bir ‘güçsüzlük retoriği’. **Hangi Libya? Kimin Libya’sı?** Keşkelerle dış politika yapılmıyor. Libya’da Kaddafi güçlerine karşı girişilen askeri müdahale:

1. BM Güvenlik Konseyi kararına dayanıyor. 1973 sayılı karar dikkatle okunduğu zaman, şu ana kadar söz konusu askeri müdahalenin karar sınırları dışına çıktığını gösteren hiçbir şey yok.

2. Kararın ve müdahalenin geciktiğini ileri sürenler bile var. BM kararı çıktığında, Kaddafi, 22 gün önce elinden bir bir çıkan şehirlerin önemli bölümünü acımasız bir askeri güç kullanarak, bir bir geri almış ve Bingazi kapılarına dayanmıştı. Trablus’ta, Zaviye’de, Misurata’da, Brega’da, Ecdebiye’de Kaddafi’nin son üç hafta içinde kaç kişi öldürdüğünü bilmiyoruz ama bu sayının binlerle ifade edildiğini duyuyoruz. Füzeler ve uçak bombardımanı, Kaddafi’nin hava savunma sistemini, havaalanlarını, üslerini, askeri merkezlerini vurmaya başladığı anda, Kaddafi güçleri Bingazi’yi top ve tank ateşi altına almış ve kentin batı mahallelerine girmişti bile. Şimdi iki günlük bilanço sonucunda, isyancılar, Bingazi’de kontrolü tekrar sağladılar. Bingazi’ye batı yönünden gelen ana yol, Kaddafi’nin zırhlıları ve topçularının kabristanına dönmüş vaziyette ve isyancıların Ecdebiye’yi tekrar geri almaları söz konusu. Libya kendi geleceğine kendi karar vermelidir. Askeri operasyonlar derhal durmalıdır. Bunlar da ‘keşke’ler gibi, kendi başlarına ‘doğru’ olup, somut olarak fazla anlam taşımayan cinsten doğrular. Kendi geleceğine karar verecek olan Libya kim? Kaddafi mi? İsyancılar mı?

Kaddafi, halkı yitirmiş askeri güce dayanıyor ve askeri güçle halkını sindiriyordu. Halk ise isyan edecek cesareti bulmuş ama Kaddafi’yi devirecek araçlara sahip değildi. Böyle bir konumda, “Harekât derhal dursun” demenin, “Kaddafi toparlanabilsin, duruma hâkim olsun” demekten pek farkı yok”. (Radikal Gazetesi)

Evet, “kendi geleceğine karar verecek olan Libya kim, Kaddafi mi isyancılar mı”? Soru bu! Ve Cengiz diyor ki, tabii ki isyancılar! Ne güzel değil mi, ilk bakışta tamamen doğru, güzel sözler bunlar. Katılmamak mümkün değil! Ama tıpkı Ahmet’inkiler gibi eksik ve abartılı, sürecin sadece görünüşteki mekanik halini ifade ediyor. Bu yüzden de yanlış sonuçlara vardırıyor işi. Nasıl?

Gene o yumurtadan kuşun çıkması örneğine dönersek: Burada yumurta ve onun kabukları hem o kuşun gelişerek olgunlaşması için olmazsa olmaz bir zemindir-bir ortamdır, ama hem de, onu engelleyen bir hapisanedir!.O yumurta olmasaydı eğer, onun diyalektik inkârı konumunda olan o kuş da gelişemezdi. Yumurtanın kabukları ise, yumurtanın kendini inkâr ederek kuş haline dönüşmesi süreci boyunca onu koruyan bir kalkandır. Öyle ki, eğer o kabuklar olmasaydı o kuş gene o yumurtanın içinde gelişemezdi. Ama iş bir yere gelince, nasıl ki o yumurta kuş için bir hapisane haline dönüşüyorsa, o kabuklar da hapisanenin duvarları haline gelirler. Kuşun kabukları çatlatarak dışarıya çıkması olayının diyalektiği budur. **Kabukların kırılmasıyla kuşun yumurtanın içindeki gelişmesi süreci arasındaki ilişkiye dikkat edin.! Kabukları kıran gelişmenin kendisidir burada. Hani o, “üretici güçlerin gelişme süreci mevcut ilişkilerin içine sığamaz hale gelince” devrim olur diyoruz ya, işte buradaki kabuk o ilişkilerdir! Yani sen-dış faktör olarak onları iradi bir çabayla istediğin zaman kırarak kuşu kurtaramazsın (devrim yapamazsın)! Esas olan kuşun gelişerek kabukları kendisinin kırması-kendini kurtarmasıdır (yeniden üretmesidir). Türkiye’de bunu söylüyor zaten. Diyor ki Türkiye, haydi kırdın o kabukları ve kuşu kurtardın, ya sonra, sonra ne olacak? Al sana işte, bir Irak, bir Afganistan deneyleri var ortada. Libya’yı da bir Irak mı yapacaksınız?**

Peki ne yapmak lazım o zaman: Türkiye diyor ki, Kaddafi haksızdır ve gitmelidir. Ama Libya halkını kurtaracağız derken onun başına başka Kaddafiler de yaratılmasın. Bunun neresi kötü şimdi. Gene yardım et halka. Halkı bombalayan Kaddafi güçlerine karşı gene sürdür mücadeleyi. Ama bütün bunları yaparken de taşı gedikten eksik etmeyelim diyor Türkiye. Libya Libyalılarıdır. Libya halkının sorunlarını çözecek olan Libyalılardır diyor...